

**КРИТЕРІЇ, ПРАВИЛА ТА ПРОЦЕДУРИ ОЦІНЮВАННЯ
навчальних досягнень здобувачів освіти
під час здійснення освітнього процесу
з використанням технологій дистанційного навчання**

**I. ОРГАНІЗАЦІЯ ОЦІНЮВАННЯ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО ТА
ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ**

Оцінювання є невід'ємною частиною процесу навчання, дистанційне навчання не є винятком.

Для учнів 1-2-х початкової школи застосовується формувальне та підсумкове оцінювання. Для учнів 3-4-х класів початкової школи, базової та профільної школи – поточне, формувальне та підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання.

Оцінювання результатів навчальної діяльності може здійснюватись у синхронному або асинхронному режимі.

Синхронний режим дозволяє забезпечити більш об'єктивне оцінювання, проте вимагає відповідного технічного забезпечення у вчителя та всіх учнів.

Залишається ризик технічних збоїв під час виконання окремими учнями завдання, тому слід застосовувати індивідуальний підхід та передбачити можливість повторного виконання тесту (контрольної, самостійної роботи тощо).

1.1. Оцінювання результатів навчання учнів у закладах загальної середньої освіти урегульовано такими документами:

- Закон України «Про повну загальну середню освіту» (стаття 17);
- Порядок переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України 14.07.2015 № 762 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 08.05.2019 № 621), зареєстрований в Міністерстві юстиції України 30.07.2015 за № 924/27369;
- Методичні рекомендації щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки від 13 липня 2021 р. №813; Постанова Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти (зі змінами)»;
- Методичні рекомендації щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають відповідно до нового державного стандарту базової середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 01 квітня 2021р. № 289; Постанова Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року №898 «Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти»;
- Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки від 01 квітня 2011 р. №289 (6-11 класи); Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року №1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти»;
- Інструкція з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496.

1.2. Оцінювання навчальних досягнень здійснюється відповідно до:

- наказ Міністерства освіти і науки України від 13.04.2011р. №329 «Про затвердження Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти»;
- наказ Міністерства освіти і науки України від 21.08.2013 р. № 1222 « Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти»;
- наказ Міністерства освіти і науки України від 19.08.2016 р. № 1009 « Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки від 21.08.2013 р.№ 1222;
- Наказ МОН від 15.05.2023 № 563 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні»;
- загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів.

1.3. Види оцінювання:

Тематичне оцінювання враховуються всі види навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми. При цьому проведення окремої тематичної атестації при здійсненні відповідного оцінювання не передбачається.

Семестрове оцінювання здійснюється на підставі тематичних оцінок. При цьому мають враховуватися динаміка особистих навчальних досягнень учня (учениці) з предмета протягом семестру, важливість теми, тривалість її вивчення, складність змісту тощо.

Річне оцінювання здійснюється на підставі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. При виставленні річної оцінки мають враховуватися: динаміка особистих навчальних досягнень учня (учениці) з предмета протягом року; важливість тем, які вивчались у I та II семестрах, тривалість їх вивчення та складність змісту; рівень узагальнення й уміння застосовувати набуті протягом навчального року знання тощо.

1.4. Види контролю:

Поточний контроль – здійснюється в процесі вивчення теми з метою визначення рівня розуміння і первинного засвоєння учнями окремих елементів змісту теми, зв'язків між ними та засвоєним змістом попередніх тем уроків, закріплення знань, умінь і навичок, їх актуалізації перед вивченням нового матеріалу.

Періодичний контроль – має на меті визначення й оцінювання сформованості загальнопредметних умінь і навичок (аудіювання, читання, усне мовлення тощо), якими оволодівають учні впродовж вивчення окремих предметів. Цей вид контролю передбачає перевірку, що здійснюється через певний період навчання.

1.5. Методи здійснення перевірки:

- **методи усного контролю** (*бесіда, розповідь учня*);
- **методи письмового контролю** (контрольна робота, діагностична робота, диктант, реферат);
- **методи практичного контролю** (лабораторних дослідів, практичних робіт, лабораторних спостережень, створення виробів);
- **дидактичні тести** (це набір стандартизованих завдань з визначеного матеріалу, який встановлює ступінь засвоєння його учнями);
- **спостереження** (робота з картами, заповнення таблиць, побудова схем, моделей тощо).

1.6. Оцінювання результатів дистанційного навчання учнів у закладах загальної середньої освіти урегульовано такими документами:

- листом МОН від № 1/9-609 від 02 листопада 2020 року «Щодо організації дистанційного навчання»;
- листом МОН від 16.04.2020 № 1/9-213 «Щодо проведення підсумкового оцінювання та з організованого з завершення 2019-2020 навчального року».

Оцінювання результатів дистанційного навчання учнів передбачає, що:

- учні, які здобувають освіту за дистанційною формою, обов'язково проходять формувальне, поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання;
- види та періодичність оцінювання при використанні технологій дистанційного навчання в різних формах здобуття освіти визначаються відповідно до форми здобуття освіти (наприклад, лише річне оцінювання для екстернів);
- результати оцінювання фіксуються у класних журналах і свідоцтвах досягнень;
- оцінювання може здійснюватися за системою оцінювання, визначеною законодавством, або за власною шкалою закладу освіти (за наявності правил переведення такої шкали до системи оцінювання, визначеної законодавством);
- оцінювання може відбуватися очно або дистанційно (з дотриманням академічної доброчесності).

1.7. Оцінювання результатів навчальної діяльності здійснюється:

Синхронний режим (дозволяє забезпечити більш об'єктивне оцінювання, проте вимагає відповідного технічного забезпечення у вчителя та всіх учнів).

- виконувати тести на платформах Googleclassroom, Naurok, Moodle та інші;
- виконувати письмові роботи, у тому числі диктанти, із використанням відеоінструментів Skype, Zoom тощо;
- усні форми контролю (усний переказ, презентація та захист проєктів тощо) із використанням відеоінструментів Skype, Zoom індивідуально або в групах;
- брати участь в онлайн-семінарах та онлайн-форумах із використанням відеоінструментів Skype, Zoom або в чатах на платформах дистанційного навчання (наприклад, Moodle) у закритих групах Facebook та ін.;
- виконувати інші завдання, які пропонує вчитель.

Асинхронний режим (більш гнучкий у застосуванні, оскільки учні можуть виконувати завдання у зручний час, проте менш об'єктивним).

- виконувати завдання на одній з платформ (Googleclassroom, Naurok, Moodle та ін. за вибором вчителя);
- виконувати письмові роботи у текстових редакторах (Word та ін.) або у зошитах та надсилати вчителю файли з виконаними завданнями електронною поштою, в один із месенджерів (Viber, WhatsApp, Facebook тощо) або іншими засобами поштового зв'язку (за відсутністю технічних засобів навчання або доступу до мережі Інтернет);
- писати диктанти з використанням аудіо або відеозаписів, створених та надісланих вчителем;
- знімати на відео або записувати аудіо усних відповідей та надсилати файли вчителю засобами електронного зв'язку;
- виконувати інші завдання, запропоновані вчителем.

Результати оцінювання навчальних досягнень рекомендовано повідомляти учням у такі способи: фіксувати в електронному щоденнику (за наявності), надсилати в індивідуальному порядку шляхом використання одного із засобів зв'язку (електронної пошти, смс-повідомлення, повідомлення в одному з месенджерів, повідомлення по телефону тощо). Оприлюднення списку оцінок для всього класу є неприпустимим.

Про способи оцінювання та канал зв'язку, який буде використовуватись вчителем і учнями одного класу, необхідно повідомити учнів та їх батьків заздалегідь або оприлюднити цю інформацію на сайті закладу освіти. Важливо оптимізувати та мінімізувати кількість каналів зв'язку та платформ дистанційного навчання, які застосовуються вчителями для зв'язку з учнями.

Обов'язковою умовою для успішного дистанційного навчання є зворотний зв'язок. Забезпечити його можна, використовуючи різні додатки та сервіси інтернет, у тому числі відеозв'язок (Zoom, Skype тощо), що допоможе перетворити учнів із пасивних слухачів на активних співрозмовників. Контролювати учнів та співпрацювати з батьками зручно у GoogleClassroom

1.8. Види контролю під час дистанційного навчання:

- Формувальне оцінювання;
- Поточне оцінювання;
- Підсумкове оцінювання (тематичне, семестрове, річне).

1.8.1. Поточне та формувальне оцінювання

Основною метою оцінювання учнів в умовах дистанційного навчання є не перевірка і контроль, а забезпечення зворотного зв'язку вчителя з учнями. Тому в організації щоденного освітнього процесу варто надавати пріоритет не поточному, а формувальному оцінюванню, яке передбачає надання учням підтримки, коригування засобів та методів навчання у випадку виявлення їх неефективності. Результати виконаних учнями самостійних робіт мають використовуватися для відзначення їх успіхів, аналізу помилок, планування подальшої роботи з опанування навчального матеріалу в умовах дистанційного навчання.

Поточне оцінювання вчителі можуть здійснювати в усній і письмовій формах, застосовуючи такі його види: тестування, практичні, контрольні, діагностичні роботи, дослідницькі та творчі проекти, есе, усні співбесіди та опитування тощо. Кількість робіт, які підлягають поточному оцінюванню та передбачають фіксацію оцінки у класному журналі, під час дистанційного навчання варто оптимізувати з метою уникнення перевантаження учнів.

Якщо вчитель застосовує одну з платформ для дистанційного навчання (Googleclassroom, Naurok, Moodle тощо), він може налаштувати опцію переходу учня до наступної теми за умови виконання перевірконого завдання за вивчену тему. Це дозволить зменшити навантаження на вчителя, пов'язане з «ручною» перевіркою завдань, а учню – здійснювати самооцінювання успішності оволодіння навчальним матеріалом.

Більш традиційний підхід передбачає передачу виконаних письмових робіт (зроблених на комп'ютері або сфотографованих) через електронну пошту або платформу Googleclassroom, Moodle та інші, один із месенджерів (Viber, Facebook, WhatsApp тощо).

Усні завдання можуть бути оцінені учителем безпосередньо через Skype, Zoom або будь-який месенджер, що забезпечує відеозв'язок у синхронному режимі або перевірені опосередкованим способом через відео або аудіо файли, надіслані учнями на пошту вчителя.

За відсутності засобів Інтернет-зв'язку, зворотній зв'язок з учнями вчитель може підтримувати в телефонному режимі, а виконані завдання отримувати поштою.

Учитель може організувати самооцінювання учнями успішності своєї роботи, надіславши їм ключі для самоперевірки (після виконання роботи), критерії оцінювання та самооцінювання творчих робіт тощо.

1.8.2. Підсумкове оцінювання

Під час організації освітнього процесу з використанням дистанційних технологій навчання в умовах карантину підсумкове оцінювання (тематичне, семестрове та річне) може здійснюватися віддалено, із використанням цифрових технологій для всіх здобувачів освіти, незалежно від форми, за якою вони здобувають освіту (очної (денної та вечірньої), заочної, дистанційної, мережевої, сімейної (домашньої), екстернатної, педагогічного патронажу).

Підсумкова оцінка за семестр виставляється з урахуванням результатів поточного, тематичного оцінювання, оцінювання різних видів мовленнєвої діяльності, отриманих учнями під час дистанційного навчання та до його початку. Якщо з навчального предмета не передбачено тематичних підсумкових робіт, підсумкова оцінка може виставлятися за результатами поточного оцінювання. Учні, які не мають результатів поточного оцінювання з об'єктивних причин, можуть бути оцінені за результатами проведення семестрової контрольної роботи.

Для забезпечення рівних умов проходження оцінювання всіма учнями рекомендовано запровадити гнучкий графік проведення підсумкових контрольних робіт за семестр, загальна тривалість якого має становити не менше двох тижнів. Якщо передбачається пересилання завдань та результатів оцінювання хоча б одним учнем засобом поштового зв'язку (за відсутності Інтернету та/або технічних засобів навчання), бажано збільшити часовий період, відведений для проходження підсумкового оцінювання.

Рекомендовано попередньо надіслати учням графік проведення всіх видів оцінювання, у якому буде зазначатися:

- форма та вид оцінювання з кожного навчального предмета;
- необхідні для цього ресурси;
- дата та тривалість проведення оцінювання (для синхронного режиму);
- дата та час розміщення завдань, кінцевий термін та спосіб їх подання (для асинхронного режиму).

Учитель має отримати зворотній зв'язок від усіх учнів щодо ознайомлення з графіком та наявності технічної можливості виконати та надіслати завдання у зазначений термін. Якщо хтось з учнів не має можливості виконати завдання, передбачити для них інший спосіб проходження оцінювання та пересилання матеріалів.

Якщо оцінювання проводиться в синхронному режимі, рекомендовано передбачити додаткову можливість його проходження для учнів, які не мають технічних засобів навчання або постійного підключення до мережі Інтернет, а також для тих, у кого відбувся технічний збій під час проходження оцінювання.

Річне оцінювання виставляється з урахуванням результатів оцінювання за перший та другий семестри навчального року.

II. ОЦІНЮВАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Для учнів 1-2-х класів, а також 3-4-х класів НУШ, застосовується формувальне та підсумкове (завершальне) оцінювання, яке здійснюється шляхом спостереження за поведінкою учнів в різних видах діяльності та відстеження динаміки успішності виконання ними навчальних завдань.

Навчальні та творчі роботи учнів систематизуються у портфоліо, яке використовується під час оцінювання для відстеження навчального поступу учнів. Спостереження ведеться учителем протягом року та фіксується у щоденниках спостережень або іншим способом, визначеним учителем.

В умовах дистанційного навчання учитель може продовжувати застосовувати метод портфоліо: відслідковувати динаміку навчального поступу учнів за їх роботами, фотографії яких можуть надсилатися батьками.

Для учнів 2-х та 3-4-х класів НУШ рекомендовано надсилати завдання для проведення діагностичних робіт, які виконуються учнями на роздрукованих бланках, у зошитах або на окремих аркушах. Результати виконаних робіт фотографуються та надсилаються вчителю електронною поштою, одним із месенджерів (Viber, Facebook, WhatsApp тощо) або звичайною поштою. Діагностичні роботи можуть також створюватися вчителем та виконуватися учнями на одній з платформ дистанційного навчання (Googleclassroom, Naurok, Moodle та ін. за вибором вчителя).

Самооцінювання є невід'ємною складовою формувального оцінювання, тому до завдань, які надсилає вчитель дітям для виконання, бажано додавати завдання для самооцінювання за тією шкалою, яка вже знайома учням та застосовувалась раніше. Завдання, підготовлені вчителем за допомогою електронних засобів, можуть містити інструмент для самооцінювання учнів в ігровій формі, що сприятиме підвищенню мотивації учнів до їх виконання.

Завершальне підсумкове оцінювання у 1-2-х та 3-4-х класах НУШ здійснюється шляхом заповнення свідоцтва досягнень учнів за результатами виконаних ними робіт та спостережень. Для оцінювання динаміки особистісних досягнень учнів вчитель може скористатися своїми щоденниками спостережень, які велися до початку карантину та додатково залучити батьків до заповнення свідоцтва досягнень учнів. Якщо вчитель залучатиме батьків до такої спільної роботи, бажано провести з ними консультацію (у синхронному або асинхронному режимі) щодо роз'яснення змісту кожного показника та його зовнішніх проявів або надіслати власні форми спостережень.

Відповідно наказу МОН України від 13 липня 2021 року № 813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4-х класів закладів загальної середньої освіти», для учнів 1-4-х класів застосовується формувальне та підсумкове (річне оцінювання).

Критерії оцінювання визначаються вчителем (із поступовим залученням до цього процесу учнів) відповідно до кожного різновиду роботи та різновиду діяльності учнів з орієнтуванням на вимоги до обов'язкових результатів навчання та компетентностей учнів початкової школи, визначених Державним стандартом початкової освіти до другого циклу навчання (3-4 класи), й очікуваних результатів, зазначених в освітній програмі закладу загальної середньої освіти (модельних навчальних програмах). Рівень сформованості умінь школярів вчитель визначає на основі педагогічних спостережень та аналізу їхніх портфоліо. У журнал та свідоцтво досягнень виставляється позначка «сформовано» / «формується» за кожен результат навчання з навчальних предметів / інтегрованих курсів наприкінці навчального року. Річним оцінюванням є результати навчання учнів за останній семестр.

Обов'язково зважати на рівень здоров'я учнів та загальний досвід дистанційного навчання, а також на технічні проблеми, які можуть виникати під час виконання завдань. Важливо надавати дітям більше спроб і часу на виконання контрольних завдань

Особливо звертати увагу учнів та їхніх батьків на дотримання академічної доброчесності під час виконання завдань.

III. ОЦІНЮВАННЯ В ОСНОВНІЙ ТА СТАРШІЙ ШКОЛІ

Згідно з Державним стандартом **оцінювання учнів 5-6 класів** має бути зорієнтованим на обов'язкові результати навчання й орієнтири їх оцінювання та на очікувані результати навчання, передбачені навчальною програмою з відповідного предмета/інтегрованого курсу. Оцінювання результатів навчання учнів 5-6 класів НУШ здійснюється відповідно до Методичних рекомендацій, затверджених наказом МОН від 01.04.2022 №289.

Для забезпечення наступності між початковою та базовою середньою освітою підсумкове оцінювання здійснюється після адаптаційного періоду в 5-му класі. Відповідно до Методичних рекомендацій у семестровому оцінюванні враховуються досягнення учнями груп загальних результатів навчання, тому у календарно-тематичному плані слід визначити відповідність кожного очікуваного результату певній групі загальних результатів, якої необхідно досягти на уроці.

Річне оцінювання здійснюється відповідно до облікованих у класному журналі результатів навчання школярів та відображається у Свідоцтві досягнень у графі «Характеристика результатів навчання» шляхом виставлення оцінки за кожен групу загальних результатів та «загальної оцінки результатів навчання». Механізм виведення останньої визначається для кожного предмета й описується в інструментарії оцінювання в освітній програмі.

Якщо оцінювання проводилось у I семестрі за рівневою шкалою, а в II семестрі – за бальною, при виставленні річної оцінки рекомендується орієнтуватись на оцінку за II семестр.

Оцінювання школярів 6-11 класів здійснюється за Критеріями оцінювання та Орієнтовними вимогами оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти.

Складниками системи підсумкового оцінювання навчальних досягнень школярів є:

- тематичне оцінювання. Враховуються всі види навчальної діяльності, які оцінювались протягом вивчення відповідної теми. Окрема атестація, як правило, не проводиться.
- семестрове оцінювання. Здійснюється на підставі тематичних оцінок, також має враховуватись динаміка особистих навчальних досягнень учня з предмета протягом семестру, важливість теми, тривалість її вивчення, складність змісту тощо.
- річне оцінювання. Здійснюється на підставі семестрових або скоригованих семестрових оцінок і є не обов'язково їхнім середнім арифметичним.

Оцінювання - це процес встановлення рівня навчальних досягнень учня (учениці) в оволодінні змістом предмета, уміннями та навичками відповідно до вимог навчальних програм.

Об'єктом оцінювання навчальних досягнень учнів є знання, вміння та навички, досвід творчої діяльності учнів, досвід емоційно-ціннісного ставлення до навколишньої дійсності.

Основними *функціями оцінювання* навчальних досягнень учнів є:

- *контролююча*, що передбачає визначення рівня досягнень окремого (і) учня (учениці), виявлення рівня готовності до засвоєння нового матеріалу, що дає змогу вчителю відповідно планувати й викладати навчальний матеріал;

- *навчальна*, що зумовлює таку організацію оцінювання навчальних досягнень учнів, коли здійснення оцінювання сприяє повторенню, вивченню, уточненню й поглибленню знань, їх систематизації, вдосконаленню навичок і вмінь;

- *діагностико-коригувальна*, що передбачає з'ясування причин труднощів, які виникають в учня (учениці) в процесі навчання, виявлення прогалин у знаннях і вміннях та внесення коректив, спрямованих на усунення цих прогалин, у діяльність учня (учениці) і педагога;

- *стимульовально - мотиваційна*, що визначає таку організацію оцінювання навчальних досягнень учнів, коли здійснення оцінювання стимулює бажання поліпшити свої результати, розвиває відповідальність, сприяє змагальності учнів, формує позитивні мотиви навчання;

- *виховна*, що полягає у формуванні вміння відповідально й зосереджено працювати, застосовувати прийоми контролю й самоконтролю, сприяє розвитку працелюбності, активності, та інших позитивних якостей особистості.

При оцінюванні навчальних досягнень учнів мають ураховуватися:

- характеристики відповіді учня: цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість, правильність;

- якість знань: осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;

- ступінь сформованості загальнонавчальних та предметних умінь і навичок;

- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;

- досвід творчої діяльності (вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези);

- самостійність оцінних суджень.

Ці орієнтири покладено в основу чотирьох рівнів навчальних досягнень учнів: *початкового, середнього, достатнього, високого*.

У загальнодидактичному плані рівні визначаються *затакими характеристиками*:

Перший рівень - початковий. Відповідь учня (учениці) фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення.

Другий рівень - середній. Учень (учениця) відтворює основний навчальний матеріал, виконує завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.

Третій рівень — достатній. Учень (учениця) знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь учня (учениця) правильна, логічна, обґрунтована, хоча їм бракує власних суджень.

Четвертий рівень - високий. Знання учня (учениці) є глибокими, міцними, системними; учень (учениця) вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, його (її) навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію. Водночас, визначення високого рівня навчальних досягнень, зокрема оцінки 12 балів, передбачає знання та уміння в межах навчальної програми і не передбачає участі школярів у олімпіадах, творчих конкурсах тощо (таблиця 2).

Кожний наступний рівень вимог вбирає в себе вимоги до попереднього, а також додає нові характеристики.

Критерії оцінювання навчальних досягнень реалізуються в нормах оцінок, які встановлюють чітке співвідношення між вимогами до знань, умінь і навичок, які оцінюються, та показником оцінки в балах.

Рівні навчальних досягнень	Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів
I. Початковий	1	Учень (учениця) може розрізнати об'єкти вивчення
	2	Учень (учениця) відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення
	3	Учень (учениця) відтворює частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконує елементарні завдання
II. Середній	4	Учень (учениця) з допомогою вчителя відтворює основний навчальний матеріал, може повторити за зразком певну операцію, дію
	5	Учень (учениця) відтворює основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило
	6	Учень (учениця) виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь його(її) правильна, але недостатньо осмислена. Вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразком.
III. Достатній	7	Учень (учениця) правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії
	8	Знання учня (учениці) є достатніми, він (вона) застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь його (її) логічна, хоч і має неточності
	9	Учень (учениця) добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, уміє аналізувати й систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією
IV. Високий	10	Учень (учениця) має міцні знання, здатний (а) використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення, аргументувати їх
	11	Учень (учениця) на високому рівні володіє узагальненими знаннями в обсязі та в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, уміє знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми

	<p>Учень (учениця) має системні глибокі знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення</p>
12	

Видами оцінювання навчальних досягнень учнів є *поточне, тематичне, семестрове, річне оцінювання та державна підсумкова атестація*.

Поточне оцінювання здійснюється у процесі поурочного вивчення теми. Його основними завдання є: встановлення й оцінювання рівнів розуміння і первинного засвоєння окремих елементів змісту теми, встановлення зв'язків між ними та засвоєним змістом попередніх тем, закріплення знань, умінь і навичок.

Формами поточного оцінювання є індивідуальне та фронтальне опитування; робота з діаграмами, графіками, схемами; зарисовки біологічних об'єктів; робота з контурними картами; виконання учнями різних видів письмових робіт; взаємоконтроль учнів у парах і групах; самоконтроль тощо. В умовах упровадження зовнішнього незалежного оцінювання особливого значення набуває тестова форма контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів.

Інформація, отримана на підставі поточного контролю, є основною для коригування роботи вчителя на уроці.

Тематичному оцінюванню навчальних досягнень підлягають основні результати вивчення теми (розділу).

Тематичне оцінювання навчальних досягнень учнів забезпечує:

- усунення безсистемності в оцінюванні;
- підвищення об'єктивності оцінки знань, навичок і вмінь;
- індивідуальний та диференційований підхід до організації навчання;
- систематизацію й узагальнення навчального матеріалу;
- концентрацію уваги учнів до найсуттєвішого в системі знань з кожного предмета.

Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування учнями матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок, різних видів навчальних робіт (практичних, лабораторних, контрольних робіт) та навчальної активності школярів.

Перед початком вивчення чергової теми всі учні мають бути ознайомлені з тривалістю вивчення теми (кількість занять); кількістю й тематикою обов'язкових робіт і термінами їх проведення; умовами оцінювання.

У процесі вивчення значних за обсягом тем дозволяється проводити декілька проміжних тематичних оцінювань. І, навпаки, якщо на опанування матеріалу теми передбачено, наприклад, 2-3 навчальні години, вони можуть об'єднуватися для проведення тематичного оцінювання.

Оцінка за семестр виставляється за результатами тематичного оцінювання, а за рік - на основі семестрових оцінок.

Учень (учениця) має право на підвищення семестрової оцінки. При цьому потрібно мати на увазі, що відповідно до Положення про золоту медаль “За високі досягнення в навчанні” та срібну медаль “За досягнення в навчанні”, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України, підвищення результатів семестрового оцінювання шляхом переатестації не дає підстав для нагородження випускників золотою або срібною медалями

Більш гнучкої, різнопланової системи оцінювання потребує *профільна старша школа*, яка на основі диференційованого навчання повинна враховувати не лише навчальні досягнення, але і творчі, проектно - дослідницькі, соціально значущі результати.

З метою оцінювання індивідуальних досягнень учнів та визначення рівня готовності до продовження навчання за певним профілем у 9-х класах основної школи може бути використана форма оцінювання *портфоліо*.

Основна суть портфоліо – «показати все, на що ти здібний(а)». Педагогічна філософія портфоліо передбачає зміщення акценту з того, що учень (учениця) не знає і не вміє, на те, що він знає і вміє з певної теми, розділу, предмета; інтеграцію кількісних і якісних оцінок; підвищення ролі самооцінки.

У процесі навчання, зокрема під час оцінювання, вчителю важливо виявляти доброзичливість, вимогливість поєднувати з індивідуальним підходом, тобто порівнювати виявлені досягнення учня (учениці) не тільки з нормою, а з його (її) попередніми невдачами чи успіхами.

Семестрове оцінювання здобувачів освіти з тимчасово окупованих територій з числа внутрішньо переміщених осіб і тих хто повернувся на постійне місце проживання.

При здійсненні семестрового оцінювання цих учнів зараховуються всі оцінки, які вони отримали впродовж семестру незалежно від місця навчання та форми здобуття освіти (очної, змішаної, дистанційної, екстернатної, сімейної). Оцінки можуть бути обліковані у таких носіях інформації:

- інформаційних довідках закладів освіти, де тимчасово навчались школярі. У них має бути зазначений період навчання, перелік предметів, окремих тем та результатів оцінювання;
- електронних журналах та щоденниках за попереднім місцем навчання.

Якщо учні, які повернулись на постійне місце проживання та з тимчасово окупованих територій, не мають облікованих результатів оцінювання за попереднім місцем навчання, школа може провести підсумкове семестрове оцінювання у вигляді контрольної роботи, тестування, співбесіди тощо за допомогою технологій дистанційного навчання (за потреби). Оцінювання результатів навчальних школярів має бути не лише показником рівня їхніх знань, а й ефективним стимулом для навчання та розвитку компетентностей та наскрізних вмінь.

За відсутності в учнів із числа тимчасово переміщених осіб та з тимчасово окупованих територій задокументованих результатів оцінювання за I семестр річне оцінювання можна здійснювати за результатами II семестру.

За відсутності в учнів результатів підсумкового оцінювання за II семестр річне оцінювання може здійснювати за результатами I семестру з урахуванням поточного оцінювання в II семестрі (за його наявності). Заклади освіти, у яких тимчасово навчались учні з числа тимчасово переміщених осіб, можуть видавати їм інформаційні довідки про період навчання із зазначенням переліку предметів, окремих тем та результатів оцінювання.

Для проведення семестрового та річного оцінювання здобувач (здобувачка) освіти може надати інформацію з електронного журналу і щоденника, зокрема електронного, із попереднього або тимчасового місця навчання.

- у разі поєднання навчання в закладі освіти країни перебування заочною формою і в закладі загальної середньої освіти України за однією з форм здобуття освіти;
- під час оцінювання предметів варіативної складової.

Річне оцінювання може бути проведено перед початком навчального року, зокрема з використанням технологій дистанційного навчання і засобів зв'язку. В окремих випадках річне оцінювання може здійснюватись упродовж I семестру наступного навчального року.

Оцінювання учнів, які здобувають освіту за однією з індивідуальних форм (сімейною, екстернатною) здобуття загальної середньої освіти, організується згідно з Положенням про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України 12.01.2016 № 8, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314 зі змінами.

